

Dosarul nr. 2r-935/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (judecător O. Cernei)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători N. Simciuc, I. Cotruță și I. Țurcan)

Î N C H E I E R E

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Iurii Onișcenco,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iurii Onișcenco
împotriva Teatrului Național de Operă și Balet „Maria Bieșu“ cu privire la
obligarea furnizării documentelor și repararea prejudiciului moral,
împotriva încheierii din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin
care cererea de apel depusă de Iurii Onișcenco împotriva hotărârii din
03 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost restituită,

c o n s t a t ă :

La 26 decembrie 2016, Iurii Onișcenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Teatrului Național de Operă și Balet „Maria Bieșu“ cu privire la obligarea furnizării documentelor și repararea prejudiciului moral în sumă de 5 000 000 de lei (f.d. 3; 4).

Prin hotărârea din 03 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea înaintată de Iurii Onișcenco a fost respinsă ca tardivă (f.d. 79-83).

La 04 mai 2018, Iurii Onișcenco a declarat apel împotriva hotărârii din 03 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (f.d. 77; 78).

Prin încheierea din 11 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel depusă de Iurii Onișcenco a fost restituită din motiv că apelul a fost declarat în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen (f.d. 90-91).

La 16 iulie 2018, Iurii Onișcenco a declarat apel repetat împotriva hotărârii din 03 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (f.d. 94; 95).

Prin încheierea din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, și această cerere de apel depusă de Iurii Onișcenco a fost restituită din motiv că apelul a fost declarat în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen (f.d. 98-99).

La 06 august 2018, Iurii Onișcenco a declarat recurs împotriva încheierii din 11 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 102; 103).

Prin decizia din 14 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Iurii Onișcenco a fost respins și a fost menținută încheierea din 11 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 114-117).

La 11 octombrie 2018, Iurii Onișcenco a declarat recurs împotriva încheierii din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, fără a indica solicitarea sa (f.d. 106; 107).

Examinând recursul, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi restituit, din următoarele raționamente.

Conform art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

Art. 437 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează elementele pe care trebuie să le conțină o cerere de recurs.

În context, Colegiul observă că Iurii Onișcenco a depus cererea de recurs într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea cererii de recurs în limba de stat.

Colegiul relevă că prin hotărârea din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul RSS Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În lumina celor indicate, Colegiul menționează că unul dintre principiile fundamentale ale procesului civil este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă și art. 9 din Legea nr. 514 din 06 iulie 1995 privind organizarea judecătorească.

În particular, prevederile art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incluse în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, și anume cu Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina hotărârii din 05 decembrie 2013 a Curții Constituționale, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publicului toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat. Astfel, cetățenii care nu cunosc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, Colegiul concluzionează că atunci când cererea de recurs în Secțiunea 1 este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs.

Or, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea în limba de stat a cererilor înaintate instanței din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura dreptul participanților la proces de a lua cunoștință de actele și lucrările dosarului, cât și de a vorbi în judecată prin interpret, în cazul când aceștia nu cunosc limba de stat.

Cu titlu subsidiar, Colegiul observă că recurentul Iurii Onișcenco, contrar prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, nu a indicat solicitările și propunerile sale, ceea ce constituie un temei separat de restituire a recursului.

Astfel, Colegiul ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Iurii Onișcenco împotriva încheierii din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se restituie recursul declarat de Iurii Onișcenco împotriva încheierii din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iurii Onișcenco împotriva Teatrului Național de Operă și Balet „Maria Bieșu“ cu privire la obligarea furnizării documentelor și repararea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan